

Symposium *Problematyczna, niewygodna, niejasna – rola sztuki w przestrzeni publicznej. W poszukiwaniu możliwego paradygmatu* odbyło się w Gdańsku w dniach 23-24 listopada 2012. Jego kuratorami byli Julia Draganović i Adam Budak, którzy, w imieniu Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, zaprosili międzynarodowych artystów, krytyków i kuratorów, by wzięli udział w dyskusji obejmującej różnorodne perspektywy i doświadczenia. Miała ona także na celu wyodrębnienie ról, które artyści, kuratorzy, projektanci i architekci mogliby odgrywać w rewitalizacji i regeneracji przestrzeni publicznej.

W 2013, dokładnie rok po tym wydarzeniu, CSW Łaźnia publikuje książkę pod tym samym tytułem, stanowiącą podsumowanie sympozjum. Redakcji podjęły się Julia Draganović, dyrektorka Kunsthalle Osnabrück, a zarazem członkini międzynarodowego jury Galerii Zewnętrznej Miasta Gdańska oraz Anna Szyrwelska, koordynatorka projektu GZMG. Porządek esejów opublikowanych w książce wynika ze struktury samego sympozjum. Stanowią one rozszerzone wersje ustnych prezentacji wykładawców, którzy byli w stanie wziąć udział w projekcie wydawniczym trwającym zaledwie kilka miesięcy. Autorzy tekstów opublikowanych w książce to: Chantal Mouffe, Mika Hannula, Jadwiga Charzyńska, Julia Draganović, Mel Chin, Claire Doherty, Barbara Holub, Maria Papadimitriou, Aneta Szyłak, Bert Theis, Joanna Warsza, Agnieszka Wołodźko.

The symposium *This Troublesome, Uncomfortable and Questionable Relevance of Art in Public Space. In Search of a Possible Paradigm* was held in Gdansk on 23-24 November 2012. Julia Draganović and Adam Budak curated the event on behalf of Laznia Centre for Contemporary Arts and have called international artists, critics and curators for debates from varied perspectives and practices in an attempt to evaluate which roles artists, curators, designers and architects can actually play in revitalizing and regenerating urban space.

In 2013, exactly one year after the event, Laznia CCA publishes a book with the same title summarizing the symposium. The publication is edited by Julia Draganovic, Director of Kunsthalle Osnabrück and a member of the international jury of The Outdoor Gallery of The City of Gdansk and Anna Szyrwelska, coordinator of The Outdoor Gallery of The City of Gdansk. The order of the essays presented here follows the structure of the homonymous symposium. The essays are elaborated versions of the oral contributions of those lecturers who were able to participate in this publication project, which was done in a few months period only. Authors of the texts published in the book: Chantal Mouffe, Mika Hannula, Jadwiga Charzyńska, Julia Draganović, Mel Chin, Claire Doherty, Barbara Holub, Maria Papadimitriou, Aneta Szyłak, Bert Theis, Joanna Warsza, Agnieszka Wołodźko.

ISBN 978-83-61646-56-3

This Troublesome, Uncomfortable and Questionable Relevance of Art in Public Space

Problematyczna, niewygodna, niejasna – rola sztuki w przestrzeni publicznej

Drugie sympozjum Galerii Zewnętrznej Miasta Gdańska
23–24 listopada 2012

The Second Symposium of The Outdoor Gallery of the City of Gdansk
23–24 November 2012

PROBLEMATYCZNA
niewygodna, niejasna
ROLA SZTUKI w
PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
W poszukiwaniu możliwego paradygmatu

THIS
troublesome, uncomfortable and questionable
RELEVANCE of
ART IN PUBLIC SPACE
In Search Of a Possible Paradigm

GALERIA ZEWNĘTRZNA | GDAŃSK
THE OUTDOOR GALLERY

Wreszcie, wydany zostanie katalog proponujący narzędzia i strategię Urbanistyki Bezpośredniej, opracowane na przykładzie *Paradise Enterprise* i wcześniejszych projektów *transparadiso*. Katalog ten posłuży jako materiał źródłowy dla samorządów miejskich, opisujący złożoność wyzwań związanych z planowaniem urbanistycznym i zwracający uwagę na szeroko pojęte przyszłe i obecne zagadnienia społeczne.

Te metody artystyczne wymagają pożegnania się z dającymi się przewidzieć – w sensie ekonomicznym – wynikami, oraz ponownego przemyślenia ekonomicznych konsekwencji uwzględniających złożone kwestie społeczne. Sztuka może mieć bezpośredni wpływ na rozwój miast – ale należy sprzeciwiać się jej instrumentalnemu traktowaniu w celu rozwiązywania problemów itd. i pozwolić jej zachować niezależność i krytyczny charakter – mimo że ich konsekwencji nie da się przewidzieć.

Trzecie założenie (*The Blue Frog Society*)

*Wyobraź sobie to, co niemożliwe (i pracuj nad tym).
Wyobraź sobie to, co niemożliwe (i pracuj nad tym).
Wyobraź sobie to, co niemożliwe, a może okazać się, że to wcale nie wymaga tyle pracy. To, co niemożliwe, jest osobiste. To, co niemożliwe, dotyczy społeczeństwa. My nie chcemy tworzyć nowej utopii. Tworzenie utopii zakłada, że coś trzeba będzie zniszczyć. My nie chcemy niszczyć. My chcemy pielęgnować. W chwili, kiedy to czytasz, otwierasz się na możliwość niemożliwego. I właśnie to jest konieczne – właśnie tego ty sam potrzebujesz. Tego potrzebuje społeczeństwo. Wszystkie społeczeństwa. Trzeba się dzielić chwilą niemożliwości. Dzielić się. To, co niemożliwe, zawsze umyka.*

| *Transparadiso* rozpoczyna aktywizację i re-interpretację rajskiego ogrodu jako przestrzeni publicznej dla mieszkańców Judenburga. Pierwsza interwencja przeprowadzona ze studentami architektury Politechniki Wiedeńskiej, 2013 / *Transparadiso* start activating and re-interpreting the paradise garden as contemporary public space for Judenburg. First interventions carried out with students from the Faculty of Architecture/Vienna University of Technology, 2013 / © Photo: *transparadiso*

Aneta Szyłak

| Słoń w przestrzeni publicznej: problem wyjaśniony w kilku scenach | Elephant in the Public Space: The Concern Explained in the Couple of Scenes

Zacznijmy tę opowieść w następujący sposób... Kilka lat temu w pewnym europejskim mieście miałam kuratorować międzynarodową wystawę z rozszerzeniem w przestrzeni publicznej. *Wiesz* – powiedział komisarz projektu desygnowany przez miasto – w zeszłym roku mieliśmy dwadzieścia drewnianych słoń wzdłuż największego deptaku w centrum i chcielibyśmy, abyś zrobiła dla nas coś podobnego. Łatwo wyobrazić sobie, że w wyniku dalszej rozmowy nie podpisaliśmy umowy z powodu dość symptomatycznego zderzenia pomiędzy tym, czym mogłyby być intencje kuratorskie w stosunku do przestrzeni publicznej a oczekiwaniem generowania radosnych tłumów przechadzających się upiększonymi alejami, marnującymi czas i pieniądze na złudzenie partycypacji.

Lecz w przestrzeni publicznej rzeczywiście jest słoń. Nie jest to dokładnie TEN słoń, który zainspirował tytuł tego tekstu, jako że należy on jedynie do większej rodziny *słoniowatych*, jeśli chodzi o neoliberalne rozumienie przestrzeni "publicznej" i związanej z nią sztuki. Rola, którą ona odgrywa, jej zamówienia, struktury finansowe, które za nią stoją, więzi korporacyjne, formy styczności z publicznością, sposoby jej oceny, rezultaty promocyjne, potencjał performatywny, i tak dalej.

Wszyscy my, artyści i twórcy sztuki w przestrzeni publicznej czy funkcjonującej w sferze publicznej, musimy wynaleźć samych siebie na nowo w obliczu zmieniających się warunków

So let's start with the story like this... Some years ago in some European city, I was supposed to curate an international exhibit with the public space extension. *You know*, the municipal commissioner said, *last year we had twenty wooden elephants along our largest pedestrian walkway in the center and we would love you do something like this for us*. As one can imagine, the result of further conversation meant my services were not hired in this quite symptomatic clash between what the curatorial intention towards the public space could be and the expectation towards producing happy crowds, strolling the adorned alleys and squandering time and pennies with the illusion of participation.

But yes, indeed there is an elephant in the public space. It is not exactly THAT elephant alone that gave a title to this text, as it is only one of a larger family of *elephantidae*, when it gets to the neoliberal understanding of the 'public' space and its art. The role it plays, the commissions, the financial structures behind it, the corporate bonds, the modes of encounter with the public, the means of evaluation, promotional outcomes, the performative capability, you may continue to name it.

We all, artists and producers of art in public space or functioning in the public realm, have to reinvent ourselves in the shifting political and economic condition through which art is being produced and circulated.

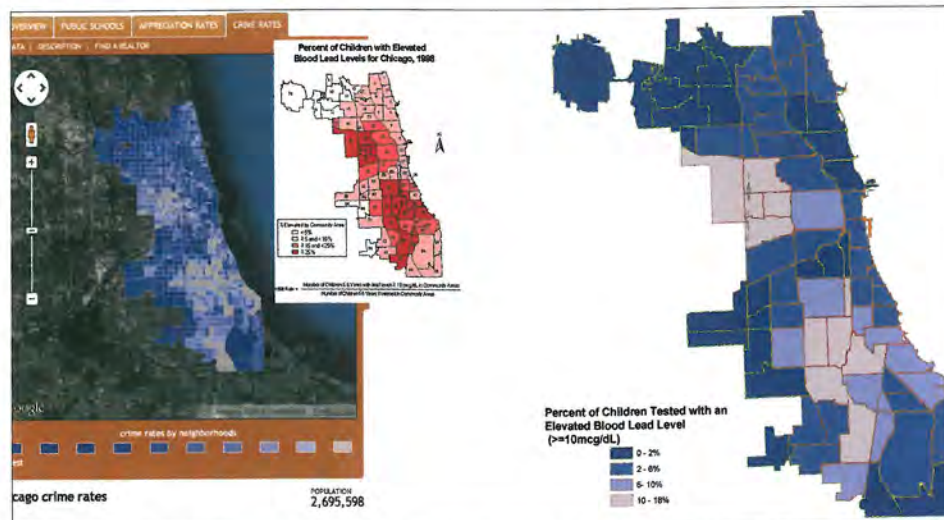

Fig. 20. | Stężenie ołowiu we krwi w 1998 r. / Stopa przestępczości w 2012 r. – Chicago, Illinois. Zdjęcie dzięki uprzejmości artysty / 1998 Blood lead levels/ 2012 Crime Rates – Chicago, IL. Image Courtesy of the Artist

musimy czasem wykraczać poza utarte definicje sztuki „w” przestrzeni publicznej i wnikać „w głąb” niebezpiecznych czy zagrożonych przestrzeni publicznych, nawiązując nowe rodzaje współpracy i przekształcając naszą własną definicję sztuki. (Fig. 20.)

Dziękuję za uwagę.

Barbara Holub

| Przestrzenie wspólne: od The Blue Frog Society do Urbanistyki Bezpośredniej
| Collaborative Settings: From the Blue Frog Society to Direct Urbanism

W jaki sposób powinno się wdrażać strategie artystyczne dotyczące kwestii urbanistycznych i rozwoju urbanistycznego, by przeciwdziałać decyzjom neoliberalnej władzy? Jak ingerować w działanie dominujących systemów za pomocą artystycznej strategii „perruque” (Michel de Certeau)? W jaki sposób utrzymać autonomię i krytyczny charakter strategii artystycznych stosowanych w miejskiej przestrzeni publicznej tak, by ich funkcja nie została zredukowana do zapewniania luk w dzisiejszych metodach planowania urbanistycznego, zdominowanych przez interesy inwestorów? W jaki sposób przyczynić się do tworzenia nowoczesnych form we wspólnej miejskiej przestrzeni publicznej za pomocą wywrotowych działań artystycznych?

Na przykładzie czterech projektów (*More Opportunities*, Plymouth, 2007; *The Blue Frog Society*, różne lokalizacje, trwający projekt; *Commons Come to Liezen*, Liezen, 2011; oraz *Paradise Enterprise*, Judenburg, 2012–2014) mam zamiar zaprezentować strategię współpracy przy tworzeniu performatywnej oprawy dla miejskich interwencji oraz dla Urbanistyki Bezpośredniej¹.

Głównym celem mojej pracy jako artystki oraz pracy transparadiso, rozumianej jako współpraca twórcza na pograniczu sztuki, architektury i interwencji miejskiej, jest zaangażowanie w sprawy

1] Publikacja pt. *Urbanistyka bezpośrednia* grupy transparadiso ukazała się nakładem wydawnictwa Verlag für moderne Kunst Nürnberg, 2013

How can one employ artistic strategies engaged in urban issues and urban development counteracting the neo-liberal governance? How can one use the „perruque” (Michel de Certeau) of the artist for intruding in dominant systems? How can artistic strategies operating in the urban public space maintain their autonomy and criticality without being appropriated for filling in the gaps of current urban planning methods dominated by investors' interests? How can subversive approaches of art contribute to creating contemporary forms of commons, of urban public space?

On the basis of four projects (*More Opportunities*, Plymouth, 2007, *The Blue Frog Society*, several locations, ongoing, *Commons Come to Liezen*, Liezen, 2011, *Paradise Enterprise*, Judenburg, 2012–2014) I will show strategies of collaboration by creating performative settings for urban interventions and for *Direct Urbanism*¹.

A major interest of my work as an artist and transparadiso's work as a collaborative practice in between art, architecture and urban intervention is to actively engage in urban issues and processes of urban development by involving artistic-urban interventions as a process orientated, longer term perspective. When we work as transparadiso, we are aware that we are operating from two points of departure and in two directions which seem to

1] See the recently launched publication by transparadiso, *Direct Urbanism*, Verlag für moderne Kunst Nürnberg, 2013

miejskie i w procesy rozwoju urbanistycznego poprzez dokonywanie długofalowych artystyczno-miejskich interwencji ukierunkowanych na proces. Gdy pracujemy pod szyldem transparadiso, zdajemy sobie sprawę z tego, że nasze działania mają dwa punkty wyjścia oraz dwa kierunki, które mogą się wydawać przeciwstawne: z jednej strony wychodzimy z pozycji krytyki artystycznej, kwestionującej wartości leżące u podstaw dzisiejszych strategii rozwoju urbanistycznego, natomiast z drugiej strony – jako urbaniści – traktujemy nasze działania na równi z konwencjonalnymi metodami planowania.

Chciałabym zatem rozszerzyć pytanie o rolę sztuki w przestrzeni publicznej, i zastanowić się w jaki sposób artystyczne i eksperymentalne praktyki urbanistyczne mogłyby zostać zastosowane w odniesieniu do kwestii miejskich oraz rozwoju urbanistycznego w sposób długoterminowy, jako działanie długotrwałe (jak to ujął Paul O'Neill²). Oznaczałoby to nowe rozumienie sztuki publicznej, która w ten sposób zyskuje kolejną funkcję – urbanistycznego praktyka – funkcję, której przyglądam się bliżej w projekcie naukowym *Planning Unplanned*³.

Cztery projekty, które mam zamiar omówić, dotyczą różnych aspektów dialogu, współpracy i uczestnictwa⁴. W kwestii współpracy omówię oba jej rodzaje: z jednej strony współpracę w obrębie grup twórców i inicjatorów oraz współpracę artystów/praktyków z kuratorami/zlecającymi (czyli „współpracę wewnętrzną”), a z drugiej strony – współpracę z publicznością, z konkretnymi grupami ludzi oraz z inicjatorami różnych działań („współpraca zewnętrzna”) – a także relację pomiędzy tymi rodzajami współpracy. Projekty transparadiso i moje własne polegają na podejmowaniu

2| Paul O'Neill i Claire Doherty (red.) *Locating the Producer*, Valiz 2011

3| Projekt rozpoczęty w roku 2010 w 1. Instytucie Sztuki i Wzornictwa na Uniwersytecie Technicznym w Wiedniu, www.urban-matters.org

4| Grant H. Kester *The One and the Many... Contemporary Collaborative Art in a Global Context*, wyd. Duke University Press, 2011

be contradictory: on the one side as a critical artistic position questioning the current values decision making in urban development is based on and at the same time – as an urbanist – placing these practices on an equal level to conventional planning methods.

Therefore I would like to extend the question of the relevance of art in public space to the question of how artistic and experimental urbanistic practices can engage in urban issues and urban development on a longer term basis, as a „dura-tional practice”, as Paul O'Neill calls it². This also implies a shift in the notion of public art to developing a possible new role, the role of the „urban practitioner” which I have been investigating in the research project *Planning Unplanned*³.

The four projects I will discuss address different aspects of dialogue, collaboration and participation⁴. In terms of collaboration, I will consider both, collaborations within the team of authors, initiators and collaborations between the artists/practitioners and the curators/commissioners on one side (i.e. „internal collaborations”) and collaborations with a general audience or specific groups or initiatives („external” collaborations) – and the relation between the two of them. Altogether, transparadiso's projects and mine involve collaborative practices which are based on creating a situation for enabling a dialogue and engagement on an eye to eye-level. We instigate the shifting of roles along the process and propose situations where multiple roles can be assumed as an artistic strategy. These situations do not only provide a physical but also a mental setting for generating unplanned visions. They foster aesthetic spatial realizations which are not predetermined by our expectations as authors.

2| Paul O'Neill and Claire Doherty (eds.), *Locating the Producer*, Valiz, 2011

3| Based at the Institute of Art and Design 1, Vienna University of Technology, since 2010; www.urban-matters.org

4| Grant H. Kester, *The One and the Many... Contemporary Collaborative Art in a Global Context*, Duke University Press, 2011

wspólnych działań, które mają na celu stworzenie sytuacji umożliwiającej dialog oraz zaangażowanie, tak, aby wypracować obopólną zgodę. Nalegamy na to, by podczas procesu zmieniały się role jego poszczególnych elementów i tworzymy sytuacje, w których strategie artystyczne zyskują wiele różnych funkcji. Takie sytuacje stwarzają zarówno fizyczne, jak i mentalne warunki do realizowania nieplanowanych wcześniej wizji, a także sprzyjają realizacji estetycznych projektów w przestrzeni, które nie są zdeterminowane przez nasze oczekiwania jako autorów.

Żeby umożliwić dialog rozumiany jako proces otwarty, a także żeby przyczynić się do stworzenia długoterminowych perspektyw dla przestrzeni miejskiej, należy dogłębnie przeanalizować kontekst danej sytuacji, precyzyjnie określić parametry procesu, a przede wszystkim – odpowiedzieć sobie na pytanie: na jakich warunkach pracują poszczególne osoby? Ponadto: w jaki sposób uwzględnić nieprzewidziany wkład w długoterminowy projekt, którego wizję my wymyśliły od podstaw? Czyli: jak elastyczny jest związek pomiędzy tymi dwoma elementami? Odpowiedzi będą się różnić w zależności od kontekstu, zwłaszcza w takich kwestiach, czy nasz projekt jest częścią większego przedsięwzięcia z zakresu sztuki w przestrzeni publicznej, czy dotyczy planowania urbanistycznego, czy też jest zupełnie samodzielny.

Aby podkreślić wagę kontekstu, wybrałam poniższe projekty, kierując się ich usytuowaniem w różnych kontekstach: procesu oddawania do użytkowania, ich miejsca oraz długości ich trwania – co w konsekwencji rodzi kolejne pytania, w tym: jak zmierzyć „sukces” albo „porażkę” w konkretnych warunkach?

More Opportunities

(Plymouth Arts Centre, 2007/2008)

Projekt *More Opportunities* (Więcej możliwości) analizował proces przemian, które przechodziło

For establishing a situation of dialogue as open ended process and for contributing to longer term urban perspectives, it is important to analyze the context into depth and to be precise about the parameters of the process – and foremost ask the question: Under which conditions should who participate? And: How to involve the unforeseen contributions in the longer term perspective which we need to develop as a vision from the outset? That means, how flexible is the relationship between these two components? This differs according to the context, especially whether the project takes place in the frame of a public art project, a project for urban planning, or if it is self initiated.

In order to point out the relevance of the specific parameters, I chose the following projects based on their situatedness in different contexts concerning the commissioning process, the venue and the temporality. They raise a variety of issues – including the question: how to measure „success” or „failure”, under which conditions?

More Opportunities

(Plymouth Arts Centre, 2007/2008)

More Opportunities analyzed the transformation process Plymouth was undergoing due to the privatization of the naval base as major employer in Devonport and – on a parallel level – the role of Plymouth Arts Centre addressing the discussion at that time of its possible relocation and the impact that would have on the area of relocation and the city altogether.

Plymouth was still a divided city, divided by a wall surrounding the largest naval base in Europe. After the end of the cold war, business of the naval base reduced and resulted in the dockyards being privatized in 2003. Parts of the territory of the naval base were sold to a private developer who conceived a housing project in this vast empty area which was the centre of Devonport, before being destroyed in WWII. Rather than making use of that opportunity and to consider how to recreate urban

Więcej możliwości, Centrum Sztuki w Plymouth, 2007 / *More Opportunities*, Plymouth Arts Centre, 2007 / © Photo: transparadiso

miasto Plymouth w wyniku prywatyzacji bazy marynarki wojennej, która była głównym pracodawcą w Devonport, a także – równolegle – rolę Centrum Sztuki w Plymouth w kontekście trwającej wtedy dyskusji dotyczącej możliwości przeniesienia bazy oraz wpływu, jaki miałyby to na tamten teren i na całe miasto.

Plymouth było wtedy miastem podzielonym przez mur otaczający największą bazę marynarki wojennej w Europie. Wraz z zakończeniem zimnej wojny baza przestała przynosić zyski, co sprawiło, że w roku 2003 stocznia została sprywatyzowana. Część terenu została sprzedana prywatnemu inwestorowi, który planował wybudowanie osiedla na tej ogromnej, pustej przestrzeni która, zanim została całkowicie zniszczona podczas II Wojny Światowej, stanowiła samo centrum Devonport. Zamiast wykorzystać tę okazję i zastanowić się jak odtworzyć przestrzenie miejskie w tej najbardziej zrujnowanej części Plymouth, deweloper zaplanował budowę osiedla mieszkaniowego, kompletnie ignorując kwestie społeczne i przestrzenno-urbanistyczne.

Przy okazji mojej wystawy w Centrum Sztuki w Plymouth (Plymouth Arts Centre, PAC) zainscenizowałam demonstrację pod hasłem *Więcej możliwości*, nawiązując do demonstracji pracowników stoczni z roku 1963, gdy wesoły tłum przeszedł ulicami Plymouth, śpiewając piosenkę *We Shall Overcome* (*Zwyciężymy*). Natomiast demonstracja domagająca

public spaces in this most deprived part of Plymouth, the developer came up with a housing area without public functions, which ignored social and spatial urban issues.

For my show at Plymouth Arts Centre (PAC) I staged a demonstration for *More Opportunities*, referring to a demonstration by the dockyard workers from 1967, showing a cheerful crowd of people marching along the streets of Plymouth, singing *We Shall Overcome*.

The demonstration for *More Opportunities* was silent. People walked up and down Looe Street in front of the PAC, as if rehearsing a demonstration. The placards were painted with white, reflective colour, without words, showing the absence of any message. In the end, a banner appeared with white letters reading *More Opportunities*.⁵

The video of the demonstration was then exhibited in the gallery space. The placards were leaning on the wall, waiting to be picked up again. The banner „More Opportunities” was installed on the facade of the PAC, addressing the discussions of the future of Plymouth Arts Centre and the impact it would have on a new site on the city’s identity.⁶

The Blue Frog Society – A Habitat Without Territory

(Vienna, Prague, New York, Bonn / various locations, since 2010)

In 2010 I investigated an abandoned airfield (which was later on used as racing track) in Vienna-Aspern for my project *On Urban Periphery* (with KÖR

5] see Céline Condorelli, Barbara Holub – *Walking in Silence*, in *Between the Vanguard and the Peripheral*, ed. by Paula Orell, Plymouth Arts Centre, 2009

6] Until today the PAC has remained in the same location; the video of the demonstration was then edited as part of the double video projection *Make News Instead Of*, which was shown at the London Festival of Architecture, Austrian Cultural Forum, London 2008; at the Rencontres Festival (film festival), Centre Pompidou, Paris-La Villette, Paris, 2008, Reina Sofia, CA2M, Madrid, 2009, Haus der Kulturen der Welt, Berlin, 2009; *Attitude*, Video Festival, Bitola, Macedonia, 2009.

The Blue Frog Society_A Habitat Without Territory, Windows on Madison, Czech Center, New York, 2011 / © Photo: transparadiso

się „więcej możliwości” odbyła się w ciszy. Grupa ludzi chodziła tam i z powrotem po Looe Street, przed budynkiem PAC, tak jakby ćwiczyła przed właściwą demonstracją. Transparenty zostały pomalowane błyszczącą białą farbą, bez żadnych słów, co podkreślało brak przekazu. Na sam koniec rozwinęto biały banner z białymi błyszczącymi literami układającymi się w hasło „Więcej możliwości”⁵.

Film wideo dokumentujący demonstrację został potem pokazany w galerii. Transparenty były oparte o ścianę, czekając, aż ktoś je podniesie. Banner *Więcej możliwości* powieszono na fasadzie Centrum Sztuki w Plymouth oraz tego, jaki wpływ mogłoby ono mieć na tożsamość miasta po przeniesieniu do nowej lokalizacji⁶.

The Blue Frog Society. Habitat bez terytorium

(Wiedeń, Nowy Jork, Bonn / różne lokalizacje, od 2010)

W 2010 zajęłam się opuszczonym lotniskiem (które potem stało się torem wyścigów samochodowych) w Aspern, dzielnicy Wiednia, na potrzeby projektu *On Urban Periphery* (*Na obrzeżach miasta*, projekt realizowany wspólnie z KÖR/Public Art Vienna) – była to wtedy zupełnie jałowa przestrzeń, miejsce urbanistycznej próżni na peryferiach Wiednia, przestrzeń „przed architekturą” – zanim stała się placem budowy „Aspern Lake City”, największego nowego projektu urbanistycznego w Wiedniu, mającego powstawać przez następane

5] Céline Condorelli, Barbara Holub, *Walking in Silence*, w: *Between the Vanguard and the Peripheral*, red. Paula Orell, Plymouth Arts Centre, 2009

6] PAC do dziś pozostało w tej samej lokalizacji; film wideo dokumentujący demonstrację stał się potem częścią podwójnej projekcji pt. *Make News Instead of*, która została pokazana na Londyńskim Festiwalu Architektury: Austriackie Forum Kultury, Londyn 2008; na festiwalu filmowym Rencontres w Centrum Pompidou i a La Villette a Paryżu w 2008; w muzeum Reina Sofia/CA2M, Madryt 2009; w Haus der Kulturen der Welt, Berlin, 2009; a także na festiwalu filmów wideo *Attitude*, w Bitoli w Macedonii w roku 2009.

/ *Public Art Vienna*) – a wasteland / urban void on the borders of Vienna, “before architecture” – before the construction site for the largest new urban development in Vienna for the next 20 years, “Aspern Lake City”, started. I conducted performative walks with various participants and contributors who explored the hidden qualities of the periphery as an underestimated and neglected resource of an existing multilayered identity with a potential for a future identity (which was neglected in the masterplan). While researching the area, I discovered a small jungle like piece of land adjacent to the future new urban development, which was still exempt from investors’ interests. It appeared to be a signifier – a messenger of a future society... This is how *The Blue Frog Society* originated.

The Blue Frog Society is a dispositive of an art project acting in between the art context and a broader societal context, aiming at developing the fiction and reality of transgressing mental and physical borders. It investigates new values beyond a market driven economy towards new understandings of “commons”, communal public life and “shared spaces”. A crucial interest of the Blue Frog Society is the transfer between the art context and society. The *10 Issues of the Blue Frog Society* were first presented at *The Future of the Future*, DOX Center for Contemporary Art, Prague.

Following an installation in New York for *Windows on Madison* at the Czech Mission to the

Trzecia wędrowka po miejskich peryferiach, Wiedeń Apsern, 2010 / Third walk on urban periphery, Vienna Apsern, 2010 / © Photo: transparadiso

20 lat. Organizowałam tam performatywne spacery z różnymi uczestnikami i twórcami, badając ukryte zalety tego miejsca na peryferiach, będące niedocenionym i zlekceważonym źródłem informacji na temat istniejącej, wielowarstwowej tożsamości, a także tożsamości przyszłej, potencjalnej (czego w ogóle nie wzięto pod uwagę w planach projektu). Badając tę przestrzeń, odkryłam przylegający do obszaru przyszłej inwestycji teren przypominający małą dżunglę, którym inwestor w ogóle się nie zainteresował. Wydawało się, że to miejsce ma swój własny przekaz – wiadomość od społeczeństwa przyszłości... W ten sposób powstało The Blue Frog Society (Stowarzyszenie Niebieska Żaba).

The Blue Frog Society zarządza projektem artystycznym, działającym na pograniczu kontekstu sztuki i szerszego kontekstu społecznego. Jego celem jest rozwój fikcji i rzeczywistości towarzyszących przekraczaniu mentalnych i fizycznych granic, a także poszukiwanie nowych wartości niezwiązanych z ekonomią ukierunkowaną na potrzeby rynku, tak, aby umożliwić nowe rozumienie „wspólnoty”, wspólnego życia publicznego i „przestrzeni wspólnych”. Głównym przedmiotem zainteresowania The Blue Frog Society jest komunikacja kontekstu sztuki ze społeczeństwem. Manifest *10 Issues of the Blue Frog Society (10 założeń Blue Frog Society)* został ogłoszony przy okazji wystawy *The Future of the Future (Przyszłość przyszłości)* w Centrum Sztuki Współczesnej DOX w Pradze.

UN⁷, where The Blue Frog Society claimed a new habitat – a habitat without territory, not just as an idea, but as a messenger of a new future, the Blue Frog Society was invited (by the World Council of Peoples for the United Nations/ WCPUN) to participate at the 64th Annual United Nations DPI/ NGO Conference in Bonn. The input of the people participating in this performative installation was presented right afterwards at the show of the Big Art Award of Salzburg at Traklhaus Gallery, Salzburg. In this way a transfer between the different audiences and societal contexts (policy making and art) was established as a crucial interest of the BFS.

The Blue Frog Society employs artistic strategies to investigate issues of territory and habitat

7] 6 curated by Jaroslav Anđel; a panel discussion was held at the Austrian Cultural Forum; As Jaroslav Anđel described it: “Holub’s project addresses the issues of territory and habitat that go to the very foundation of the dominant socio-economic system, invoking the tradition that started with Hans Haacke’s Shapolsky et al. *Manhattan Real Estate Holdings, A Real Time Social System, as of May 1, 1971*, which still haunts the Guggenheim Museum located a few blocks from the Window on Madison. More recently, artists such as the Slovenian group Irwin or Ingo Gunther have created symbolic state territories, harnessing various institutional forms of the state authority such as passport, visa, embassy, stamp. Holub’s project takes a different direction by raising the question of habitat in relation to our values, and thus foregrounding the interconnectedness of nature, culture and economy and our vital investment in it. Barbara Holub belongs to a growing number of architects and artists who explore broader social issues in their practice. (Excerpts from the press release by Jaroslav Anđel for the Czech Center, 2011)

The Blue Frog Society, instalacja na konferencji 64th UN NGO/ DPI, uczestnicy opowiadający o swoich pragnieniach dla The Blue Frog Society, Bonn, 2011 / The Blue Frog Society, installation at the 64th UN NGO/ DPI conference; participants contributing their desires for the Blue Frog Society, Bonn, 2011 / © Photo: transparadiso

W następstwie instalacji *Windows on Madison* w Nowym Jorku w Czeskiej Misji przy ONZ⁷, gdzie The Blue Frog Society wkroczyło w nowe środowisko – środowisko bez terytorium, rozumiane nie tylko jako idea, ale też jako przesłanie nowej przyszłości; oraz performatywnej instalacji towarzyszącej

that go to the very foundation of the dominant socio-economic system. It pushes the borders of the “possible” to make space for the unplanned and unthinkable, emphasizing civic engagement and the need for common public space, linking the art context to society.

This project also takes on a new understanding of “participation” and “commons”, developing an open ended process of acting, referring to the current political dimension of new forms of commons, as Michael Hardt describes them: “politics involve the production of the commons (not only the distribution), i.e. the production and reproduction of social relations and forms of life”⁸. Jacques Rancière defines the relation between politics and aesthetics as a conceptual problem: artistic practices are possibilities of doing and acting, referring to the French notion of “le partage” which involves partaking and sharing, both contributing to “common wealth”⁹.

7] Kuratorem był Jaroslav Anđel, a podczas Austriackiego Forum Kultury odbyła się dyskusja; Jaroslav Anđel opisał instalację następująco: „Projekt Holub porusza kwestie związane z terytorium i środowiskiem, leżące u podstaw dominującego systemu socjoekonomicznego, a także przywołuje tradycję rozpoczętą przez pracę Hans Haacke’s *Shapolsky et al. Manhattan Real Estate Holdings, A Real Time Social System, as of May 1, 1971*, która nadal pokutuje w Muzeum Guggenheima, które znajduje się tylko kilka przecznic od instalacji *Windows on Madison*. Potem artyści tacy jak Ingo Gunther czy słoweńska grupa Irwin tworzyli symboliczne terytoria państwowe, wykorzystując różne instytucjonalne symbole władzy państwowej, takie jak paszport, wiza, ambasada, znaczek. Projekt Holub idzie w innym kierunku, poruszając kwestię środowiska w kontekście naszych wartości, podkreślając w ten sposób ścisły związek pomiędzy naturą, kulturą i ekonomią oraz nasze zaangażowanie w ten związek. Barbara Holub należy do wciąż powiększającej się grupy architektów i artystów, którzy w swojej sztuce zgłębiają szersze kwestie społeczne”. (Jaroslav Anđel, z materiałów prasowych Czeskiego Centrum, 2011).

8] Michael Hardt, *Production and Distribution of the Common_A Few Questions for the Artist*, in OPEN, 2009/16, NAI publishers, 2009

9] ibid

| *Commons Come to Liezen*, gra z tangramami (w skali 1:10) jako narzędzie komunikacji i układanie tangramów w parku, Liezen, Styria, 2011 / *Commons Come to Liezen*, the tangram game (scale 1:10) as tool for communication and playing the tangram game in the park, Liezen, Styria, 2011 / © Photo: transparadiso

64. dorocznej Konferencji Departamentu Informacji Publicznej ONZ i Organizacji Pozarządowych w Bonn (na zaproszenie WCPUN); efekty performansu zostały zaprezentowane podczas rozdania nagród Große Kunstpreis des Landes Salzburg (w Galerie im Tralkhaus).

Blue Frog Society posługuje się strategiami artystycznymi, by badać kwestie związane z terytorium i środowiskiem, leżące u podstaw dominującego systemu socjoekonomicznego. Stara się poszerzać granice tego, co „możliwe”, by stworzyć miejsce dla tego, co jest nie zaplanowane i niewyobrażalne, kładąc szczególny nacisk na zaangażowanie społeczne oraz na potrzebę stworzenia wspólnej przestrzeni publicznej łączącej kontekst artystyczny ze społecznością danego miejsca.

Ten projekt również nadaje nowe znaczenie „uczestnictwu” i „wspólnocie”, starając się, by każde działanie było procesem otwartym, oraz nawiązując do aktualnej sytuacji politycznej dotyczącej nowych form wspólnoty, rozumianych tak, jak je opisuje Michael Hardt: „polityka obejmuje stwarzanie wspólnych dóbr, a nie tylko ich dystrybucję, co oznacza stwarzanie i odtwarzanie społecznych relacji i sposobów życia”⁸. Jacques Rancière definiuje relację polityki i estetyki jako problem konceptualny: praktyki artystyczne to, inaczej mówiąc, możliwość robienia i działania; odnosi się też do francuskiego

8| Michael Hardt, *Production and Distribution of the Common. A Few Questions for the Artist*, w: OPEN, 2009/16, wyd. NAI Publishers, 2009

Therefore the BFS offers “shares” of the non-territorial habitat as a new form of collecting art: partaking in the development of the habitat and becoming part of a collective art project.

The first meeting of The Blue Frog Society was held in Vienna in Feb. 2012. The 2nd meeting of The Blue Frog Society in Vienna, proposing *The Blue Frog Society in Ramallah*, took place in June 2013.

Commons Come to Liezen

(Liezen, 2011¹⁰)

On the initiative of the interest group of the Liezen Kirchenviertel and the Institute for Public Art Styria, transparadiso was invited to create a public art project for Liezen which aimed at involving the residents and general public in participating in the process of the project, building a starting point for a longer term perspective. Liezen is the capital of a region in Styria and although it lies at the geographical centre of Austria, at the interface between Salzburg, Graz and Linz, it is far from any large towns. In the 1980s, Liezen decided to make use of this location as a crossroads and position itself as a shopping belt, with many retail centres on the edge of

10| Cooperation partners: Radio Freequenns, Jugend am Werk Liezen. *Commons come to Liezen* was initiated by Initiative Kirchenviertel and realized in cooperation with Public Art Styria and the City of Liezen.

| *Commons Come to Liezen*, pawilon służący do składowania tangramów, Liezen, Styria, 2011 / *Commons Come to Liezen*, the pavilion serving as storage for the objects, Liezen, Styria, 2011 / © Photo: transparadiso

pojęcia *le partage*, które oznacza współuczestnictwo i dzielenie się – wnoszenie własnego wkładu w „dobro wspólne”⁹.

BFS oferuje więc „udziały” w środowisku nieterytorialnym jako nową formę kolekcjonowania sztuki, poprzez partycypowanie w rozwoju tego środowiska i uczestnictwo w kolektywnym projekcie artystycznym.

Pierwsze spotkanie *The Blue Frog Society* odbyło się w Wiedniu, w lutym 2012. Drugie spotkanie, pod hasłem „Blue Frog Society w Ramallah” odbędzie się w Wiedniu w czerwcu 2013.

Commons Come to Liezen

(Liezen, 2011¹⁰)

Na zaproszenie współpracujących ze sobą instytucji, Liezen Kirchenviertel oraz Styryjskiego Instytutu Sztuki w Przestrzeni Publicznej, transparadiso zrealizowało projekt w przestrzeni publicznej, mający na celu zaangażowanie społeczności lokalnej (i nie tylko) w proces tworzenia projektu, co miało być punktem wyjścia dla długoterminowej perspektywy jego trwania. Liezen jest stolicą Styrii i mimo że leży w samym centrum Austrii, pomiędzy Salzburgiem, Grazem i Linzem, znajduje

9| *ibid.*

10| Partnerzy: Radio Freequenns, Jugend am Werk Liezen. Projekt *Commons Come to Liezen* odbył się z inicjatywy Initiative Kirchenviertel i został zrealizowany we współpracy z Public Art Styria oraz Miastem Liezen.

town. The consequence of this was that more and more shops in the city centre closed down, taking prosperity with them to the edge of the town.

Commons Come to Liezen is an art project that discussed and implemented new forms of commons as social acting. The concept considers art as a space of reflection and action, expanding the classic concept of sculpture so that this is continually redefined, in the sense of a metamorphosis from a storage space to a space of acting through the game down to the pavilion open to different usages and ongoing redefinitions. Through a series of dialogues, the project intervenes directly into people’s living space.

The location – an orchard formerly used as commons in the centre of the town, could not have been more ideal for this project: “commons” is common property, and such a common was installed in the form of a pavilion in the town park of Liezen. A project space was set up at the start of the project close to the park in which various public tangram game sessions, with objects made to a scale of 1:10, used the game as a tool to broach topics such as ‘art collecting not just for the rich’, and to discuss the future of Liezen. The game sessions were also established to introduce opportunities of the game with the large tangram objects as “minimal sculptures”, which were on sale as shares in a collective work of art. The pavilion was used at the beginning as a collective “art storage space” for the tangram

| *Commons Come to Liezen*, po przedaniu tangramów pusty pawilon stał się rzeźbą – elementem infrastruktury parku, Liezen, Styria, 2011 / *Commons Come to Liezen*, the empty pavilion after the pieces were sold – now a sculpture as infrastructure for public use, Liezen, Styria, 2011 / © Photo: transparadiso

się daleko od dużych miast. W latach 80. władze miasta postanowiły wykorzystać położenie Liezen na skrzyżowaniu dróg i stworzyć strefę handlu, budując wiele centrów handlowych na obrzeżach miasta. W rezultacie wiele sklepów w centrum zostało zamkniętych i przeniesionych na peryferia, gdzie zyski były większe.

Projekt *Commons Come to Liezen* analizował i wprowadzał nowe formy wspólnoty rozumianej jako działalność społeczna. Jego koncepcja zakładała, że sztuka jest przestrzenią refleksji i działania oraz rozszerzyła pojęcie rzeźby do nieustannie przekształcającej się formy – w ten sposób zwykły magazyn przeszedł metamorfozę, w wyniku której najpierw stał się przestrzenią działania poprzez różne gry, a następnie pawilonem otwartym na różne funkcje i ulegającym ciągłemu przededefiniowaniu. Po odbyciu wielu rozmów, projekt stał się bezpośrednią interwencją w przestrzeń życiową mieszkańców.

Lokalizacja (sad, który wcześniej był wspólną przestrzenią w centrum miasta) nie mogła być bardziej idealna do realizacji tego projektu: „wspólna przestrzeń” jest własnością wszystkich, i właśnie taka wspólna przestrzeń została stworzona w formie pawilonu w parku miejskim w Liezen. Na początku, przestrzenią dla projektu było miejsce w pobliżu parku, gdzie mieszkańcy mogli układać tangramy za pomocą kostek w skali 10:1 i przy oka-

objects. These were numbered, signed and offered for sale to Liezen residents at a (subsidised) price of 100 Euros. The proceeds flew back directly to Liezen and will support further usage of the commons pavilion and help develop a durational perspective.

Since August 2011 the pavilion has been available for use by the residents and visitors for their own events.

Paradise Enterprise

(Judenburg, 2012-2014¹¹)

Since the commune of Liezen was not interested in continuing a longer term perspective addressing urban and societal issues based on and beyond the public art project, we decided to conceive an exemplary project for *Direct Urbanism* in direct cooperation with another regional town in Austria. This sample situation should convey how short term artistic urban interventions prepare longer term urbanistic and societal perspectives and become an integral part of considering urban development as societal issue.

Due to the funding we were able to shift the roles: rather than being in the position of architects aiming at receiving a commission, we approached towns and investigated their commitment and

¹¹ | *Paradise Enterprise* is a project for *Direct Urbanism*, subsidized by departure, Vienna, in collaboration with the City of Judenburg

| Transport tratwy AMAMUR z rynku w Judenburgu i inauguracja na osiedlu Feldgasse / Transport of the raft AMAMUR from the main square in Judenburg to its launch at Feldgasse, a social housing area, 2013 / © Photo: transparadiso

zji zapoznawać się z kwestiami takimi jak „kolekcjonowanie sztuki jest nie tylko dla bogatych” oraz dyskutować na temat przyszłości Liezen. Zorganizowanie sesji tej gry miało także na celu stworzenie okazji do konstruowania „minimalistycznych rzeźb” za pomocą wielkich tangramowych kostek, sprzedawanych jako udziały we wspólnie wykreowanym dziele sztuki. Pawilon najpierw służył za wspólny „magazyn dzieł sztuki”, w którym przechowywano kostki do układania tangramów – były one ponumerowane i podpisane, a mieszkańcy mogli je nabyć za (subsydiowaną) cenę 100 euro. Zyski były przekazywane bezpośrednio do miasta i zostaną przeznaczone na dalsze użytkowanie wspólnego pawilonu w perspektywie długoterminowej.

Od sierpnia 2011 pawilon został udostępniony mieszkańcom i osobom przyjeźdnym, by mogli tam organizować swoje własne wydarzenia.

Paradise Enterprise

(Judenburg, 2012-2014¹¹)

Kiedy okazało się, że mieszkańcy Liezen nie byli zainteresowani kontynuowaniem długoterminowej wizji projektu wykraczającego poza ramy sztuki w przestrzeni publicznej, postanowiliśmy

¹¹ | *Paradise Enterprise* jest projektem z dziedziny Urbanistyki Bezpośredniej, dotowanym przez agencję departure z Wiednia, przy współpracy Miasta Judenburg.

| AMAMUR odsłania nowe perspektywy i nieznane rejonu rzeki w centrum miasta / The AMAMUR opening up a new perspective on the hidden and unrecognized qualities of the river banks as central element of the town, 2013 / © Photo: transparadiso

openness towards involving new tools and strategies for *Direct Urbanism* – and their engagement in an open ended process. Based on this research we selected Judenburg, a small town in Styria/ Austria, disposing of a historical heritage and town center. Since the privatization of the former steel industry, Judenburg has been suffering from a process of shrinking, which has affected many postindustrial areas in Europe in various degrees.

In a 2 ½ years cooperation we are now realizing specialised tools and long-term strategies with a focus on conceiving perspectives for the future of young people.

Paradise Enterprise aims at reinterpreting the area of the vanished “paradise garden” of the former nunnery (which has been reused as social housing with a bad reputation) for creating a commons in this central location of Judenburg by connecting the historical town center to the urban development of the 1960s around the steel factory on the other side of the river Mur. As a first step we explored “secret” locations together with young inhabitants of Judenburg along the river Mur. In a collective action with the youth, a special raft was constructed as the first basic tool for shifting the perception and perspective by accessing the hidden potentials of this jungle like area from the river based on the local experts and their decisions.

| Licealiści badający jakość wody w rzece Mur z tratwy AMAMUR / Highschool students on AMAMUR taking samples of the water quality in the river Mur, Judenburg 2013 / © Photo: transparadiso

stworzyć wzorcowy projekt z dziedziny Urbanistyki Bezpośredniej w ścisłej współpracy z regionalnym miasteczkiem w Austrii. Przykład tej sytuacji powinien pokazać, w jaki sposób krótkoterminowe interwencje artystyczne w przestrzeni miejskiej mogą przygotować grunt dla działań urbanistycznych i społecznych odbywających się w dłuższej perspektywie czasowej.

Dzięki otrzymanym dotacjom mogliśmy wystąpić w innej roli: nie wychodziliśmy już z pozycji architektów starających się o dofinansowanie – zamiast tego zwracaliśmy się do różnych miast i badaliśmy ich zaangażowanie i otwartość na stosowanie nowych narzędzi i strategii oferowanych przez Urbanistykę Bezpośrednią, a także ich chęć do wzięcia udziału w otwartym procesie. Na podstawie tych badań wybraliśmy Judenburg, małe miasteczko w Styrii, które mimo swojego dziedzictwa historycznego i funkcjonującego centrum, bardzo ucierpiało z powodu prywatyzacji przemysłu stalowego – w podobnej sytuacji znalazło się wiele innych europejskich obszarów postindustrialnych.

Przy okazji tej trwającej już dwa i pół roku współpracy tworzymy wyspecjalizowane metody i długoterminowe strategie mające na celu zbudowanie nowych perspektyw dla młodych ludzi.

Paradise Enterprise reinterpretuje miejsce, w którym kiedyś znajdował się „rajski ogród”: w okolicy byłego klasztoru (w którym później urządzono mieszkania socjalne, a samo miejsce

| AMAMUR zakotwiczona przy obozie letnim centrum młodzieży / AMAMUR's landing at the outdoor camp of the youth center, Judenburg 2013 / © Photo: transparadiso

In this way, the young people, many of whom do not have much in the way of future prospects, are actively involved. Adventure, research and a sensitive approach to the nature space, which has already been remodelled several times, will subsequently lead to an innovative urban concept stretching out along the whole area of the river Mur. By considering longer-term socio-political factors and Judenburg's prospects, particularly for young people, the concept extends the urban planning level. In addition transparadiso will invite other artists to work on the future paradise garden.

Finally, an exemplary catalogue will propose tools and strategies for *Direct Urbanism*, based on *Paradise Enterprise* and earlier projects by transparadiso. This catalogue will serve a reference work for municipalities regarding the complex challenges posed by urban planning, taking far-reaching current and future societal issues into account.

These artistic methods require a bowing out from short term visible – in the sense of econom-

| Dawny klasztor klarysek przekształcony w osiedle mieszkaniowe o złej reputacji. Kiedyś rajski ogród – dziś urbanistyczna przepaść / The former clarisses nunnery reused as social housing of a notorious reputation. The former paradise garden is currently an urban void, Judenburg 2013 / © Photo: transparadiso

okryto się złą sławą) zaaranżowano wspólną przestrzeń zlokalizowaną w samym centrum Judenburga, poprzez stworzenie połączenia pomiędzy starym miastem a zabudową z lat 60., otaczającą hutę położoną na przeciwległym brzegu rzeki Mur. Naszym pierwszym krokiem było zbadanie „sekretnych” miejsc nad rzeką wspólnie z młodymi mieszkańcami Judenburga. Następnie, przy współpracy młodzieży, zostanie skonstruowana tratwa, która stanie się pierwszym narzędziem dającym nowe spojrzenie na okolicę i pozwalającym na odkrycie nieznanego potencjału tego przypominającego dżunglę terenu, oglądanego z perspektywy rzeki, przy uwzględnieniu pracy i decyzji miejscowych ekspertów.

W ten sposób wielu młodych ludzi, których perspektywy na przyszłość są ograniczone, będzie mogło wziąć aktywny udział w tym przedsięwzięciu. Przygoda, prowadzenie badań oraz uważne podejście do tej wielokrotnie przekształcanej przestrzeni, dziś odzyskanej przez naturę, umożliwią stworzenie innowacyjnej koncepcji urbanistycznej, obejmującej cały teren w pobliżu rzeki Mur. Poprzez uwzględnienie długoterminowych czynników socjopolitycznych oraz perspektyw otwierających się dla Judenburga (a zwłaszcza jego młodych mieszkańców), ta koncepcja wykracza poza poziom planowania urbanistycznego. Ponadto, transparadiso planuje zaprosić innych artystów do wspólnej pracy nad przyszłym rajskim ogrodem.

ically measurable – results and a reconsideration of economical values including complex issues of society. Art can interfere directly in processes of urban development – but it needs to counteract being instrumentalized for problemsolving etc. and maintain its independence and criticality beyond expectations.

issue # 3 (of the Blue Frog Society)

Imagine the impossible (and work on it). Imagine the impossible (and work on it). Imagine the impossible and maybe it does not need so much work. Imagine the impossible. The impossible is personal. The impossible concerns society. We do not want to create a new utopia. Utopias also mean that something needs to be destroyed. We do not want to destroy. We want to cultivate. The moment you read these words, you dedicate yourself to the possibility of the impossible. This is what is needed – what you need. What society needs. All societies. Sharing the moment of the impossible. Sharing. The impossible always escapes.